

**طرح استعدادیابی شغلی و
مهارت آموزی
دانش آموزان مناطق محروم**

"طرح آموزشی امید"

سازمان آموزش فنی و حرفه ای

مؤسسه رشد دانش آموزان مناطق محروم

۱۳۹۹

به نام خدا

مقدمه:

اهمیت ارائه خدمات آموزشی شغلی به فرزندان میهن و تلاش در جهت محرومیت زدائی با بهره مندی از این فعالیت مقدس، با هدف تربیت نیروی متخصص بومی، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور و مؤسسه رشد دانش آموزان مناطق محروم را بر آن داشت تا با همکاری و هم افزائی اقدام به تدوین طرح استعدادیابی شغلی و مهارت آموزی دانش آموزان مناطق محروم و اجرای آن نمایند.

همچنین این طرح در راستای اجرای بند ۹ از ماده ۳ و بند ۹ از ماده ۵ تفاهم نامه شماره ۷۷۷۲۱ مورخ ۱۳۹۹/۵/۶ فیما بین وزیر محترم آموزش و پرورش و وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی، و دستورالعمل اجرایی طرح ایران مهارت ابلاغی به شماره ۹۹/۲۰۰/۱۹۹۰۷ مورخ ۹۹/۵/۷، با محوریت انجام آزمون های سنجش هوش و تیپ شخصیتی و ارائه مشاوره و هدایت شغلی تدوین شده است.

در این مسیر از بین ۷۵۰ منطقه آموزش و پرورش و به طور خاص ۱۱۰ منطقه محروم، ۴۰ منطقه توسط مؤسسه رشد دانش آموزان مناطق محروم، با شاخص های محرومیت تحصیلی تعیین و به عنوان جامعه هدف در نظر گرفته شده اند.

این طرح به منظور اجرای گام اول همکاری سازمان و مؤسسه، در سال ۹۹ با هدفگذاری دانش آموزان پایه نهم ۱۰ منطقه محروم معرفی شده از جانب مؤسسه مردم، تهیه شده است.

موضوع:

کمک به شناخت و کشف استعدادها و قابلیت های فردی و ارتقاء مهارت های زندگی با محوریت ارائه آموزش های فنی و حرفه ای پس از تعیین هوش غالب و استعدادهای دانش آموزان پایه نهم جامعه هدف در مناطق محروم.

بر اساس این طرح، دانش آموزان معرفی شده از خدمات مشاوره هدایت آموزشی-شغلی بر اساس استاندارد به کارگیری مشاوره و هدایت شغلی (به مدت ۲۰ ساعت) برخوردار شده و دو استاندارد شایستگی مربوط به طرح ایران مهارت (به مدت تقریبی مجموعاً ۴۰ ساعت) را در مراکز آموزشی بخش دولتی سازمان طی خواهند نمود.

اهداف:

- کمک به انتخاب رشته تحصیلی توسط دانش آموزان با آگاه نمودن ایشان نسبت به نتایج طرح استعدادیابی و رغبت سنجی، شامل هوش غالب و تیپ شخصیتی و ویژگیها و توانمندی های مربوطه و مشاغل متناسب با آنها.

- کاهش افت تحصیلی یا ترک تحصیل دانش آموزان مناطق محروم به اتکاء مشاوره و هدایت آموزشی-شغلی و تأکید و تمرکز بر استعداد و رغبت دانش آموزان

- آشنا نمودن دانش آموزان با انواع مشاغل و تقسیم بندی های مربوطه

- هدایت نمودن دانش آموزان جهت گذراندن دوره های مهارت آموزی ترجیحاً در راستای مشاغل متناسب با استعداد و رغبت ایشان

- تشریک مساعی نهادها و ارگان ها در جهت حل مشکلات تحصیل و مهارت آموزی و اشتغال پایدار در مناطق محروم

امکانات مورد نیاز:

- فضا و تجهیزات آموزشی به تناسب تعداد مخاطبین طرح
- نیروی انسانی جهت ارائه مشاوره و اطلاع رسانی به دانش آموزان گروه هدف، کارشناسان آموزش و مربیان
- ابزار و مواد مصرفی به تناسب دوره های آموزشی مدنظر
- طراحی، برنامه نویسی و استقرار سامانه سنجش استعداد و هوش و رغبت سنج بر اساس آزمون های مورد نظر سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

منابع مالی مورد نیاز:

منابع مالی مورد نیاز طرح به تفکیک هزینه های آموزشی و هزینه های خدمات فنی بر اساس جدول نرخ گذاری مؤلفه های آموزشی سال ۱۳۹۹ به شرح زیر محاسبه شده اند. تأمین کننده هزینه در گام اول، در ۱۰ منطقه محروم مورد نظر مؤسسه، در اغلب بندها، سازمان می باشد.

الف- جدول آنالیز (تجزیه و تحلیل) هزینه های آموزش های خاص قرارداد

ردیف	نام نهاده (مؤلفه) آموزشی	مجری	تأمین هزینه	کننده	متوسط سرانه ریالی به ازاء هر نفر-ساعت
۱	مربی	سازمان	سازمان	سازمان	۱۶۰۰۰
۲	استاندارد/محتوی (مالکیت معنوی)	سازمان	سازمان	سازمان	۲۷۰۰
۳	فضای آموزشی	سازمان	سازمان	سازمان	۶۵۰۰
۴	تجهیزات آموزشی	سازمان	سازمان	سازمان	۶۰۰۰
۵	ابزارآلات آموزشی	سازمان	سازمان	سازمان	۴۳۰۰
۶	مواد مصرفی	سازمان	سازمان	سازمان	۶۰۰۰
۷	انرژی (سوخت)	سازمان	سازمان	سازمان	۲۷۰۰
۸	ایمنی و بهداشت کار	سازمان	سازمان	سازمان	۲۷۰۰
۹	مستند سازی الکترونیکی فرایند آموزش	سازمان	سازمان	سازمان	۲۷۰۰
۱۰	مستندسازی ارزشیابی حین دوره	سازمان	سازمان	سازمان	۴۳۰۰
	جمع هزینه ی یک نفر-ساعت آموزش (ریال)				
	۵۳۹۰۰				
	هزینه آموزش ۵۰۰۰ دانش آموز به میزان میانگین ۴۰ ساعت (ریال)				
	۱۰,۷۸۰,۰۰۰,۰۰۰				

ب- جدول هزینه های خدمات فنی:

ردیف	عنوان خدمات فنی	مجری	تأمین کننده هزینه	سنجه	هزینه یک واحد از سنجه (ریال)
۱	مشاوره آموزشی - شغلی الکترونیک	سازمان / موسسه	مؤسسه	نفر-مشاوره	۴۰,۰۰۰
۲	مشاوره آموزشی-شغلی حضوری	سازمان	سازمان	نفر-مشاوره	۲۱۵,۰۰۰
۳	ثبت نام کارآموزان شرکت کننده در دوره	سازمان	مؤسسه	نفر-دوره	۵۰,۰۰۰
۴	مدیریت آموزشی	سازمان	سازمان	نفر-روز کار کارشناسی	۱,۴۰۰,۰۰۰
۵	نظارت الکترونیکی	سازمان	سازمان	گزارش و تحلیل	۲,۰۰۰,۰۰۰
۶	صدور تأییدیه حضور در دوره	سازمان	مؤسسه	تعداد	۱۰۰,۰۰۰
۷	بیمه مسئولیت مدنی کارآموزان	سازمان	سازمان	نفر-کارآموز	۶۵۰,۰۰۰
هزینه خدمات فنی به ۵۰۰۰ دانش آموز (ریال)					۵,۸۳۷,۰۰۰,۰۰۰

مراحل اجرا:

- ✓ تدوین و تصویب طرح توسط سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور و موسسه مردم.
- ✓ طراحی و برنامه نویسی و استقرار سامانه پایش هوش و استعداد شغلی.
- ✓ تعیین ظرفیت های آموزشی موجود قابل بهره برداری در بخش دولتی و تعیین ظرفیت های مورد نیاز بر اساس آمار کلی گروه هدف اعلام شده توسط مؤسسه مردم
- ✓ ابلاغ دستورالعمل اجرایی طرح به ۱۰ منطقه مورد نظر جهت اجرای طرح مطابق مفاد توافق شده
- ✓ برگزاری جلسه بین اعضاء کارگروه استانی طرح، تشریح فرایند همکاری، معرفی ظرفیت آزمون های نوین استعدادیابی و شخصیت شناسی پورتال سازمان، معرفی دوره های آموزشی موجود و انجام توافقات در خصوص فعالیت های مشارکتی بر اساس ظرفیت های موجود
- ✓ ارائه مشخصات دانش آموزان مشمول طرح مطابق با تعداد اعلامی به دفتر نظارت، بهسازی و هدایت شغلی، به اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان

- ✓ تعریف دوره آموزشی به کارگیری مشاوره و هدایت شغلی در پورتال و ثبت نام دانش آموزان معرفی شده
  - ✓ انجام آزمون های نوین سنجش هوش و شخصیت شناسی، برای دانش آموزان معرفی شده، با مشارکت کارگزاران استانی مؤسسه مردم به یکی از سه شیوه زیر:
    - الف: معرفی پورتال سازمان به دانش آموزان توسط مؤسسه مردم و هدایت ایشان جهت استفاده از آزمون های استعدادیابی و رغبت سنجی در سامانه مربوطه و تعیین رغبت و استعداد شغلی هر یک از دانش آموزان بدین ترتیب (برای دانش آموزانی که به اینترنت دسترسی دارند) و اعلام نتایج به مشاور مرکز آموزش فنی و حرفه ای
    - ب: اتخاذ یک یا چند مورد از روش های استفاده از امکانات مدارس منطقه، امکانات مؤسسه مردم یا مراکز فنی و حرفه ای جهت دستیابی دانش آموزان به آزمون های استعدادیابی و رغبت سنجی در سامانه مربوطه و تعیین رغبت و استعداد شغلی هر یک از دانش آموزان بدین ترتیب (برای دانش آموزانی که به اینترنت دسترسی ندارند) و اعلام نتایج به مشاور مرکز آموزش فنی و حرفه ای
    - ج: در صورت امکان پذیر نبودن دو شیوه فوق برای برخی از دانش آموزان، آزمون ها توسط مؤسسه مردم به صورت کاغذی در اختیار دانش آموزان قرار می گیرد و پس از تکمیل، توسط مؤسسه در فایل مربوطه وارد شده و نتایج به مرکز آموزشی تحویل می شود.
  - ✓ اعلام نتایج تست های دانش آموزان که به شیوه های فوق آزمون ها را انجام داده و تیپ شخصیتی و هوش و استعداد غالب ایشان شناسایی شده است به صورت مکتوب به مرکز آموزشی محل برگزاری دوره ها
  - ✓ برگزاری جلسات مشاوره هدایت آموزشی - شغلی برای و هدایت شغلی ایشان بر اساس نتایج آزمون های رغبت سنجی و استعدادیابی و حرفه های آموزشی مناسب هر شهرستان
- نکته: مسئولیت ایاب و ذهاب دانش آموزان به محل مراکز آموزشی جهت شرکت در جلسات مشاوره و دوره های آموزشی، و بیمه نمودن ایشان در قبال حوادث خارج از فضای مراکز آموزشی سازمان به عهده مؤسسه مردم می باشد.
- ✓ تعریف دوره های طرح ایران مهارت بر اساس ظرفیت موجود مراکز آموزشی (دو دوره آموزشی به میزان مجموع حدود ۴۰ ساعت) و ثبت نام دانش آموزان
  - ✓ اجرای دوره های آموزش فنی و حرفه ای برای دانش آموزان و صدور تأییدیه حضور در دوره برای ایشان پس از پایان دوره ها
  - ✓ ارسال گزارش برگزاری دوره ها و مشاوره هدایت آموزشی - شغلی به دفتر نظارت، بهسازی و هدایت شغلی.

کارگروه ملی:

اعضاء کارگروه اجرایی ملی طرح از جانب سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور:

- مدیر کل دفتر نظارت، بهسازی و هدایت شغلی
- مدیر کل دفتر رهبری اجرای آموزش
- مدیر کل دفتر سنجش و ارزشیابی مهارت

اعضاء کارگروه اجرایی ملی طرح از جانب مؤسسه مردم:

- نماینده تام الاختیار معرفی شده از جانب مدیر عامل مؤسسه

کارگروه استانی:

اعضاء کارگروه اجرایی استانی طرح از جانب سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور:

- مدیر کل آموزش فنی و حرفه ای استان
- معاون آموزش، پژوهش و سنجش مهارت استان
- رؤسای مراکز آموزشی مجری طرح

اعضاء کارگروه اجرایی استانی طرح از جانب مؤسسه مردم:

- رئیس منطقه یا نماینده تام الاختیار ایشان

نکات قابل توجه:

- ✓ با عنایت به دستور ریاست محترم سازمان مبنی بر معافیت دانش آموزان مشمول طرح از پرداخت هزینه های قانونی شامل هزینه ثبت نام، حق مشاوره و هزینه صدور تأییدیه، خدمات ارائه شده کاملاً رایگان خواهد بود.
- ✓ با توجه به شرایط خاص همه گیری بیماری کرونا، انجام هر یک از مراحل اجرای این طرح، و برگزاری کارگاه های آموزشی، تابع تصمیمات ابلاغ شده توسط ستاد ملی و منطقه ای مبارزه با کرونا و پروتکل های بهداشتی ابلاغ شده توسط سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور است. وظیفه تأمین ملزومات بهداشتی نظیر ماسک و دستکش برای دانش آموزان مورد نظر در این طرح، به عهده مؤسسه مردم و کارگزاران استانی مؤسسه مذکور می باشد.

ضمائم

توضیحاتی در خصوص آزمون های مایرز بریگز و گاردنر:

تست MBTI:

MBTI (Myers-Briggs Type Indicator) یک مدل شخصیت شناسی است که علاوه بر تعیین تیپ شخصیتی، به افراد کمک می کند مسیر شغلی مناسب خود را طراحی کنند، روابط موثر و هدفمندی با دیگران برقرار کنند و اهداف خود را به گونه ای شناسایی کنند که متناسب با نیازها و استعداد های شخصی آنان باشد. این علم امروزه در علوم انسانی و روانشناختی، کاربرد بسیاری دارد. در حوزه کسب و کار، طراحی و تولید در صنایع مختلف استفاده می گردد و در حوزه منابع انسانی در خدمت سازمان ها بوده و در انتخاب شغل مناسب، بسیار موثر بوده است. علم شخصیت شناسی در حوزه روانشناسی، رفتار شناسی، تربیت کودک و روش مطالعه، بسیار پر کاربرد و در حل مشکلات زناشویی، انتخاب همسر، رفع مسائل و ارتباط موثر والدین با فرزندان، بسیار حائز اهمیت است. حتی امروزه بسیاری از دانشگاه های معتبر در سراسر دنیا قبل از انتخاب رشته با این روش سنجش استعداد انجام می دهند. همچنین از این علم برای رهبری شرکت ها، تیم سازی، شبکه سازی، جلسات مصاحبه، انتخاب شغل و پیشرفت فردی در شرکت ها و سازمان های مختلف در سراسر دنیا، استفاده می شود.

منبع:

<https://www.myersbriggs.org>

<https://www.themyersbriggs.com>

تست گاردنر:

در سال های ۱۹۷۰، هاوارد گاردنر (Howard Gardner)، استاد علوم آموزشی در دانشگاه هاروارد، تعریف سنتی از هوش را که چنین تست هایی بر پایه ی آن بنا شده بودند، زیر سؤال برد. گاردنر با کودکان و بزرگسالان با استعدادی کار می کرد که آسیب مغزی دیده بودند. او به این نتیجه رسید که این افراد استعدادها و موهبت های دیگری دارند که در تعریف سنتی از هوش گنجانده نشده است. او از منابع مختلفی از جمله تحقیقات عصب شناسی و مطالعه ی بیماران که اوتیسم داشتند، استفاده کرد تا فرضیه اش را اثبات کند. او بر این باور بود که قسمت های مختلف مغز، انواع مختلفی از هوش را دربر دارند. در سال ۱۹۸۳، هاوارد گاردنر پروفسور دانشگاه هاروارد نظریه مشهور خود در ارتباط با ۹ نوع هوش را منتشر کرد. بسیاری از افراد تصور می کنند که هوش تنها به مهارت ها و توانایی های تحصیلی افراد مرتبط است؛ گاردنر ثابت کرد که هوش دارای انواع مختلف دیگری نیز می باشد. طبق نظر او همه انواع هوش به طور مستقیم به عملکرد تحصیلی مربوط نمی شوند، ولی همه آن ها دارای ارزش ذاتی اجتماعی هستند و بسیاری از انواع هوش در افراد در سنین بسیار پایین قابل ارزیابی هستند. برای سنجش هوش در محیط دانشگاه و مدرسه و در موقعیت های مطالعاتی و تحقیقاتی مورد استفاده قرار می گیرند. هوش دارای انواع مختلف دیگری نیز می باشد که بسیار حائز اهمیت هستند و توسط آزمون های متداول هوش مورد سنجش قرار نمی گیرند. بدین ترتیب افراد در حیطه های مختلف هنری، شغلی، شخصیتی، ورزشی و ارتباط عمومی و سایر حیطه هایی که استعداد آن را دارند می توانند موفق تر عمل کنند.

Gardner, Howard. (1983). Frames of mind: the theory of multiple intelligence. New York: basic books.

Gardner, Howard. (1993). Multiple intelligence: the theory into practice. New York: basic books.

Gardner, Howard. (2004). Changing minds: the art and science of changing our own and other peoples mind. Boston: Harvard business school press.

Gardner, Howard. (1996). intelligence reframed: multiple intelligence for 21 centuries. New York: basic books.

Gardner, Howard. (1996). The science of multiple intelligence theory. educational psychologist, volume 41. PP 221 – 232.

Gardner, Howard and Hatch, T. (1989). Multiple intelligence goes to schools. Educational Researcher, volume 18. PP, 4-9.